



20 березня 2014 року
№3 (14)

INSIDE UKRAINE

1. Державні рішення.....	3
1.1. Рішення війни	3
1.2. Рішення миру	4
2. Економічна ситуація	6
2.1. Макроекономічні тенденції та програма дій уряду.....	6
2.2. Макрофінансова допомога Україні	7
2.3. Банківський сектор	7
3. Політична конкуренція	9
3.1. «Коло довіри Майдану» набирає рис нової політичної сили	9
3.2. Політика «Правого Сектору» потребує змін	9
3.3. «Західний стиль» кампанії Віталія Кличка.....	10
3.4. Від «Батьківщини» та «Свободи» очікують реформ	11
3.5. Бездіяльність Партії регіонів на сході б'є по її перспективах.....	11

Міжнародний Центр Перспективних Досліджень (МЦПД) відновлює видання аналітичного вісника «Inside Ukraine», випуск якого було призупинено у вересні 2010 року.

Метою публікації є надання об'єктивної інформації про поточні політичні події в Україні та поглибленого аналізу головних тенденцій внутрішньополітичного життя в державі. Подібний аналіз допоможе розставити пріоритети у справі проведення реформ у різних сферах державної політики та оцінити якість державних рішень з точки зору їх впливу та послідовності. Особливу увагу приділяється оцінці політичної конкуренції в Україні та здатності ключових політичних гравців реагувати на виклики часу.

©2014 Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД)

У разі цитування обов'язкове посилання на МЦПД

Над випуском працювали:

Віра Нанівська, Ярослав Ковальчук, Олена Захарова, Володимир Притула, Василь Філіпчук,
Василь Поворозник

1. Державні рішення

Всі кроки української влади можна класифікувати за двома категоріями: рішення миру та рішення війни.

Уряд намагається підвищити обороноздатність країни, але військові потенціали Росії та України та технічну оснащеність їх армій важко навіть порівняти.

Єдиним способом зміцнити позиції України як у внутрішній, так і у зовнішній політиці є проведення реформ. Успішна Україна з демократичним врядуванням і ринковою економікою є прямою загрозою існуванню російського режиму, а тому саме від успішності реформ залежатиме здатність України протистояти російському агресору.

1.1. Рішення війни

У ситуації навколо Криму українська влада діє із запізненням на кілька тижнів. Верховну Раду АРК треба було розпустити відразу після захоплення кримського парламенту озброєними формуваннями, натомість це рішення було прийнято лише 15 березня і навіть в такий час викликало гарячі дискусії в українському парламенті. Приведення військ в бойову готовність, мобілізація та арешт організаторів проросійських сепаратистських мітингів також були першочерговими завданнями, однак були здійснені Урядом і парламентом лише через два тижні після початку реалізації російського сценарію з дестабілізації та розколу України.

Українські військові в Криму неодноразово зверталися до центральної влади з проханням надати чіткі накази, але комплексного плану опору російському вторгненню державна влада не запропонувала.

Крім нарощення військової присутності в Криму, Росія також розгорнула потужну інформаційну війну проти України, тоді як опір нашої держави в інформаційній сфері був слабким і несистемним. Окремі групи громадськості взяли на себе виконання функцій держави у цій сфері.

Телеканал «АТР» чи не єдиний висвітлював події в Криму в режимі реального часу. З іншого боку, не було створено ресурсу, який накопичував би інформацію про розгортання російського сценарію в Криму і був би найбільш повним і об'єктивним джерелом новин про кримські події як для жителів України, так і для світу.

Координація інформаційного супротиву як і розробка всієї стратегії захисту територіальної цілісності є функціями Ради національної безпеки та оборони. Нове керівництво цього органу, яке було сформоване з громадських активістів, не має достатньо досвіду, щоб протистояти такому серйозному ворогу як Росія. Тому до участі у роботі РНБО потрібно залучати найбільш кваліфікованих українських спеціалістів у цій галузі. Непідготованість управлінських кадрів є недопустимою розкішшю в умовах війни.

Створення Національної Гвардії, збільшення фінансування Міноборони та МВС, передислокація військ по стратегічним напрямках й інтенсивне проведення військових навчань є правильними кроками, спрямованими на підвищення обороноздатності країни.

Українська влада діє із запізненням на кілька тижнів

Непідготованість управлінських кадрів є недопустимою розкішшю в умовах війни

1.2. Рішення миру

Своїм прикладом українська влада має показати мешканцям Криму та росіянам, які перебувають під впливом кремлівської пропаганди, що здатна досягти ефективних змін, яких прагне українське суспільство. Забезпечення рівноправності всіх громадян перед законом, незалежності гілок влади, створення системи демократичного врядування та запровадження ринкових механізмів функціонування економіки і є засобами боротьби для країни, яка значно поступається агресору військовим потенціалом.

Керівництво держави повинно розцінювати події в Україні не як тимчасову турбулентність, а як потужний виклик, інакше нас чекає ще одна революція. Найбільшою небезпекою Уряду на сьогодні є втрата стратегічної функції. Нова влада повторює те ж саме, що було до неї, тому що не існує іншого знання. З подібними проблемами стикнулися всі арабські країни, які пройшли революції і замінили один корумпований уряд на інший.

Щоб цього уникнути, українська влада повинна перейти від програм реформ – таких собі мрій про щастя – до трансформації цих мрій у конкретні адміністративні структури, процедури, стандарти та вміння. Коли світ зрозуміє, що в Україні реалізується глибинна стратегія змін державних інституцій та економіки, західні країни зможуть більш ефективно допомагати у її впровадженні.

Щоб Захід почав «впізнавати» реформи, необхідно не стільки забезпечити громадський контроль над прийняттям рішень та призначеннями, як створити механізм демократичного державного контролю. Контролюючі органи не можуть бути залежними від тих, кого вони контролюють. Державний контроль має бути демократичним, тому що державний тоталітарний контроль підтримує верховенство влади, яка тоді апіорі стає корумпованою. У свою чергу, громадські активісти мають контролювати, чи створюється система та чи вона працює згідно з правилами.

Щоб протидіяти корупції, слід впровадити розподіл функцій, коли управління, призначення посадовців і контроль за менеджерськими рішеннями здійснюватиметься різними людьми з різних інституцій.

Місія боротьби з корупцією покладається на Антикорупційне бюро, але ситуація з його створенням є катастрофічною. Повна відсутність будь-якої підготовки як «крісла», так і особистості неминуче приведе до провалу державної антикорупційної політики.

Новий Уряд продовжує ділити посади за партійними квотами, тоді як для повного перезавантаження системи слід трансформувати всю державну службу, яка повинна бути незалежною від політичних партій. Вона має бути перетворена у цивільну службу, де чиновники є кар'єрними бюрократами, з чіткою ієрархією та інтенсивними програмами навчання, які готували б їх до виконання своїх професійних функцій.

Зі створенням цивільної служби прямо пов'язано проведення адміністративної реформи, яка допоможе демократизувати територіальне управління. Місцеве самоврядування повинно мати широкі фінансові повноваження для реалізації соціально-економічної політики в межах своєї території: право збирати податки, брати

*Україну може
чекати ще одна
революція*

*Для реформ
потрібен
демократичний
державний
контроль*

*Цивільна служба
демократизує
територіальне
управління*

кредити, вести господарську діяльність, мати власні рахунки.

Загальнодержавні інтереси на конкретній території: територіальну цілісність, безпеку, дотримання прав і свобод громадян – захищають представники центральних органів державної влади у регіонах.

2. Економічна ситуація

Перед українським Урядом стоїть вкрай складне завдання виведення вітчизняної економіки з кризового стану. З початку року в Україні спостерігається погіршення макроекономічної ситуації, ліками проти якого може стати проведення структурних реформ в економіці, які унеможливають корупцію та запровадять прозорі ринкові механізми.

2.1. Макроекономічні тенденції та програма дій уряду

Основними макроекономічними тенденціями в Україні є зростання темпів економічного падіння, розгортання інфляційних процесів, погіршення платіжного балансу, погіршення показників грошово-кредитного ринку, ажіотажний попит на іноземну валюту, який у поєднанні з різким падінням рівня довіри до банківської системи дестабілізує як валютний, так і банківський ринок.

Безпосереднім тригером загострення даних процесів називають несприятливі суспільно-політичні події як всередині, так і ззовні держави. Вказані чинники негативно відображаються на очікуваннях суб'єктів економічної діяльності, активізації панічних настроїв серед населення та загальному підприємницько-інвестиційному кліматі.

Відтак перед новоствореним Урядом постає складне завдання визначення пріоритетності економічних завдань: або вирішення моментальних потреб в "авральному" режимі, швидка реалізація ряду точкових реформ, які можуть викликати негативну реакцію серед населення, але є необхідними для розвитку економіки і обов'язковими для отримання міжнародної фінансової допомоги, або розгортання масштабних робіт з комплексного реформування економіки з врахуванням перспективи набуття членства в ЄС.

Однак, можливість проведення даним Урядом глибоких структурних реформ залишається під питанням, в першу чергу з огляду на невелику тривалість його існування. Усвідомлюючи необхідність швидкого вирішення проблем різного рівня гостроти, очікування суспільства та міжнародної спільноти, а також часові обмеження, Уряд розробив програму дій «100 днів, 100 кроків». Дана програма фактично розрахована на час дії цього Уряду і є своєрідним меморандумом про наміри.

Ключовими завданнями розробленого Мінекономрозвитку плану для Кабінету Міністрів стали реформи в бюджетній сфері, спрощення умов ведення бізнесу в Україні, дерегуляція, скорочення і оптимізація адміністративної структури державного апарату.

Для досягнення поставлених цілей, Уряд передбачив виконання заходів, зокрема полегшення фіскального тиску на підприємців, гарантії автоматичного повернення ПДВ, скорочення кількості податків до восьми з більше сотні (курйозно в цьому зв'язку виглядає ініціатива Уряду обкласти податком відсоткові надходження з депозитів, що перевищують 50 тис грн.), зменшення числа перевіряючих органів і кількості планових перевірок, електронний документообіг, прозорість держзакупівель, проведення антикорупційної реформи, боротьба з зарплатою «в конвертах», реформи системи правосуддя, прокуратури та міліції.

Уряд або швидко проводить точкові реформи, або розгортає масштабне реформування всієї економіки

Можливість успішної реалізації зазначених заходів у трьохмісячний період викликає сумніви, проте програма уряду дає можливість створити фундамент для подальших структурних реформ. Враховуючи мобілізацію суспільства і готовність населення до труднощів, Уряд має змогу здійснити ряд соціально непривабливих, проте необхідних реформ.

2.2. Макрофінансова допомога Україні

Готовність Уряду до проведення реформ у поєднанні з виключним становищем України з огляду на протистояння з Росією відкриває шлях для отримання суттєвої фінансової допомоги з боку міжнародних організацій, сумарний обсяг якої може скласти близько 40 млрд. дол.

Зокрема в результаті підписання угоди з МФВ, Україна розраховує отримати 15 млрд. дол. протягом 2,5 років, а перший транш може надійти вже у квітні. Основна умова надання кредитів МФВ - проведення ринкових реформ.

Після підписання договору з МФВ очікується отримання фінансової допомоги від ЄС на підтримку стабілізації та реформування економіки в розмірі більше 1,6 млрд. євро. Україна також розраховує на отримання фінансової допомоги від ЄБРР у розмірі 5 млрд. дол. протягом 5 років.

Світовий банк готовий надати Україні фінансову допомогу в розмірі 3 млрд. дол. вже цього року. Ці кошти надійдуть додатково до вже існуючої інвестиційної програми, яка передбачає виділення кредитів до 3,7 млрд. дол. на рік. З них близько 1 млрд. дол. планується направити на фінансування бюджетного дефіциту, ще 400 млн. дол. будуть виділені МФК для кредитування реального сектора економіки, 332 млн. дол. буде виділено на модернізацію міських систем теплопостачання, 352 млн. дол. - на модернізацію ліній електропередач, і по 300 млн. дол. – на модернізацію системи соціального захисту та реформування системи охорони здоров'я.

Також Україна розраховує на отримання 1 млрд. дол. безпосередньо від Уряду США для проведення невідкладних реформ в Україні.

Не викликає сумніву той факт, що отримані кошти в першу чергу будуть використані для "гасіння" першочергових проблем, зокрема для «латання дірок» у бюджетній сфері і на погашення державного боргу. Однак, вкрай важливим є використання фінансової допомоги на модернізацію економіки, що закладе базу для акумуляції коштів для повернення кредитів у майбутньому.

2.3. Банківський сектор

Протягом останніх тижнів в Україні спостерігається ажіотажний попит на валюту, зумовлений суспільно-політичною ситуацією в Україні та агресією Росії, що призводить до значного погіршення ситуації на банківському та валютному ринках. Панічні настрої спричинили масове закриття депозитів в національній та іноземній валютах і негативні фінансові результати банківської системи у січні-лютому 2014 року. Так, збитки склали близько 2,6 млрд. грн. проти 788 млн. грн. прибутку, отриманого за підсумками січня-лютого 2013 року.

Проведення реформ відкриває шлях для міжнародної фінансової допомоги

Отримані гроші мають піти не тільки на «латання» бюджету і погашення боргів, а й на модернізацію економіки

На цьому фоні активізувались тенденції з визнання низки банків неплатоспроможними. 3 березня ринок залишили «Брокбізнесбанк» і «Реал Банк», а 14 березня Нацбанк визнав неплатоспроможними банки «Форум» і «Меркурій». Наразі у цих фінустановах працює тимчасова адміністрація, призначена Фондом гарантування вкладів. Власники зазначених банків були близькими до попередньої влади, тому є підстави вважати, що визнання цих банків неплатоспроможними є своєрідною люстрацією банківського капіталу.

В таких умовах головним завданням Нацбанку стало забезпечення стабільності банківської системи (зокрема шляхом рефінансування комерційних банків) та зниження панічних настроїв серед фізичних та юридичних осіб. Досить ефективними виявились заходи з боротьби із спекулятивними діями та підвищенням прозорості рефінансування, зокрема було прийнято постанову НБУ, згідно з якою основний обсяг ліквідності банки зможуть отримувати на щотижневих тендерах з рефінансування. Очікується, що тендери з рефінансування проводитимуться без оголошення обсягів і ставок для виявлення реальних ринкових потреб.

Доволі гострі дебати викликала ініціатива Уряду обкласти податком відсоткові надходження з вкладів та дивідендів, що перевищують 50 тис грн. Незважаючи на те, що подібна практика є поширеною в ринкових країнах, впровадження подібного заходу в умовах украї низької довіри до банківського сектору може ще більше її підірвати і стимулювати масове вилучення депозитів населенням.

Економіка держави напруму залежить від міцності банківської системи та її потенціалу. Перед Нацбанком стоїть завдання не лише навести лад у роботі банків і створити умови для розвитку банківського сектору, а й повернути довіру населення до національної валюти та національної банківської системи.

У проблемних банках вводиться тимчасова адміністрація

Нацбанк повинен повернути довіру населення до національної валюти та банків

3. Політична конкуренція

Дії Росії щодо України впливають на переформатування політичного ландшафту в Україні, оскільки значно зменшується підтримка партій, які традиційно будували свої кампанії на проросійських гаслах, а нові сили отримують сприятливі умови для виходу на політичну арену на хвилі національного єднання перед зовнішньою загрозою.

В умовах військової інтервенції як ніколи актуальними є консолідація всіх політичних партій, їх широке залучення до державного управління та реалізації реформ, успішність яких є основною зброєю проти зазіхань Кремля.

3.1. *«Коло довіри Майдану» набирає рис нової політичної сили*

Нові сили, які з'явилися в країні під час Майдану, відмовляються залишатися спостерігачами за подіями і демонструють готовність знову взяти на себе відповідальність у країні. Цього тижня «Коло народної довіри» – громадське об'єднання представників Майдану – почало процес трансформації у політичний рух і зробило декілька кроків для того, щоб продемонструвати незгоду з відсутністю реформ у країні і появою сигналів щодо відновлення корупційних схем.

Громадські активісти наголошують на необхідності створення коаліційного уряду народної довіри.

На їх думку, подолати корупцію в державі можна через розмежування політичних і адміністративних посад і жорстку регламентацію партійних призначень виключно на політичні керівні посади. Міністри, а також особи, призначені партією для їх політичної підтримки, не мають права отримувати ранги держслужбовців і всі разом ідуть у відставку після того, як їх партія втрачає владу.

Розмежування посад можна досягти через запровадження інституту державних секретарів – найвищих посадових осіб у структурі державної служби. Вони не пов'язані з міністром і відповідають за організацію роботи апарату міністерства. Державний секретар та його заступники не змінюються після зміни політичного керівництва, а виконують його рішення. Вони є професійними управлінцями, не пов'язаними з окремими партіями, та призначаються реформованим Головним управлінням державної служби згідно з процедурами, стандартами, іспитами про ранги.

«Коло народної довіри» готове взяти на себе відповідальність за реформи в країні

Створення інституту державних секретарів як спосіб подолання корупції

3.2. *Політика «Правого Сектору» потребує змін*

«Правий Сектор» є новою силою на політичному ландшафті України, а тому йому треба особливо активно розвивати свою політичну платформу.

За останній тиждень «Правий Сектор» згадувався в ЗМІ у зв'язку із збройним нападом проросійських радикалів на харківський офіс «Патріоту України», відмовою вступати в Національну гвардію та роззброюватися, заявою Дмитра Яроша про можливість знищення елементів ГТС, а також повідомленням про заочний арешт Яроша в Москві.

Характер цих ключових повідомлень показує, що «Правий Сектор» продовжує асоціюватися виключно з мілітарною та

радикальною ідеологією. Для того, щоб закріпитися на загальноукраїнському рівні, цій політичній силі треба розробити своє бачення змін у країні, а також навчитися впливати на політику Уряду мирними засобами.

Щоб ефективно доносити до аудиторії свої цілі, місії та програму, «Правий Сектор» потребує детального плану свого позиціонування в інформаційному середовищі та доступу до загальнонаціональних медіа. Заява про налагодження співпраці з телеканалом «Тоніс» може сприйматися як перший крок у цьому напрямку, але ексклюзивність цієї співпраці викликає багато питань.

Уряд намагається спрямувати діяльність «Правого Сектору» в інституційне русло, що проявилось у створенні Національної гвардії та закликах добровільно здати всю наявну зброю. Дмитро Ярош різко розкритикував обидві урядові ініціативи, пояснивши, що у зв'язку з російською загрозою територіальній цілісності навпаки потрібно максимально спростити процедуру реєстрації зброї для населення.

Ці заяви показують, що і надалі «Правий Сектор» проводитиме політику відмінну від тієї, яку їм намагаються нав'язати колишні союзники по Майдану. Для цієї політичної сили важливо визначити, якою саме вони бачать цю політику і яка команда доноситиме їх позицію до внутрішньополітичних і зовнішньополітичних гравців.

3.3. «Західний стиль» кампанії Віталія Кличка

Віталій Кличко проводить виборчу кампанію західного зразка, здійснюючи поїздки у різні регіони України, підтримуючи військових і роблячи адекватні ситуації заяви у ЗМІ та парламенті. У них політик акцентує увагу на необхідності реформ та жорсткіших заходів щодо забезпечення територіальної цілісності України.

Для прикладу, лідер УДАРу побував на навчаннях українських військ в Житомирі, відвідав прикордонників, закликав депутатів перерахувати 25% своєї зарплатні на потреби військових і проголосувати за закон «Про тимчасово окуповані землі». Ці кроки є правильними, але вони недостатньо висвітлюються в ЗМІ.

На конгресі ЄНП Віталій Кличко визначив вступ в ЄС, прямі переговори з НАТО та проведення глибинних реформ основними цілями своєї політичної сили. Однак, команда УДАРу повинна запропонувати конкретну програму досягнення цих цілей та робити кроки щодо їх реалізації. Якщо не буде запропоновано конкретне бачення розвитку країни, заклики до реформ будуть сприйматися як чергова передвиборча риторика.

Для проведення реформ Віталію Кличку також потрібно чітко знати, які політики з його команди мають кваліфікації, щоб взяти на себе відповідальність за реалізацію відповідних реформ. Це допоможе створити повноцінну політичну команду, а не сприйматися виключно як партія одного лідера. Вже зараз Ірина Геращенко, Оксана Продан, Сергій Куніцин, Павло Різаник з'являються у мас-медіа як офіційні спікери УДАРу у певній галузі. УДАР повинен і надалі розвивати діяльність у цьому напрямку, щоб мати сформовану команду на випадок отримання владних повноважень для реалізації реформ.

«Правий Сектор» асоціюється виключно з мілітарною ідеологією

Для «Правого Сектору» важливо розробити власну політичну платформу

Кличко має розвивати свою політичну команду

3.4. Від «Батьківщини» та «Свободи» очікують реформ

Уряд «Батьківщини» та «Свободи» намагається не допустити повторення кримського сценарію вже на материковій частині України. На південному сході затримуються організатори сепаратистських мітингів, підрозділи МВС зміцнюються силовиками з інших регіонів і проводиться тотальна зміна місцевого керівництва силових відомств. Бездіяльність силовиків у окремих областях пояснюється зв'язками з місцевими елітами, які бачать у новій владі небезпеку своєму бізнесу та впливу. «Батьківщина» та «Свобода» продовжують усталену практику партійних призначень у силових і державних органах, що, безумовно, шкодить національним інтересам.

Щоб протидіяти сепаратизму, ВО «Батьківщина» робить заяви про курс на децентралізацію, але не пояснює, як її буде проводити. Місцевим громадам потрібні не лозунги, а точні кроки на виконання Європейської хартії місцевого самоврядування. У своїх заявах Арсеній Яценюк не вказує точних зобов'язань і термінів їх виконання, що негативно сприймається цільовою аудиторією.

Також Прем'єр-міністр підкреслив, що питання про вступ України до НАТО не стоїть на порядку денному, а підписання лише політичної частини Угоди про асоціацію, яке планується на 21 березня, ніяк не вплине на економіку промислових регіонів. Запевнення, що все буде добре, грають проти рейтингу «Батьківщини», тому що викликають недовіру. Кроки, які слід зробити, щоб мінімізувати негативний вплив від економічної частини Угоди про асоціацію, знають всі зацікавлені сторони, але консультацій з ними ніхто не проводить.

Дії влади щодо Криму були зроблені з величезним запізненням, коли контроль над півостровом вже фактично було втрачено. Позиції українського Уряду у протистоянні з Росією значною мірою залежать від здатності нейтралізувати російську загрозу у південно-східних областях і почати проводити реформи. Поки що суспільство не бачить конкретних кроків влади у цьому напрямку, а деякі вчинки окремих політиків у владі взагалі сприймаються як шкідництво.

Побиття голови Національної телекомпанії України Олександра Пантелеймонова депутатами-свободівцями не тільки було використане російськими ЗМІ в антиукраїнській пропаганді, а й ставить під сумнів їх прагнення будувати демократичну та правову систему влади в Україні. Віталій Кличко вже закликав депутатів, причетних до інциденту, скласти свої мандати. Правова оцінка цього факту покаже, наскільки широко нова влада говорить про рівноправність громадян перед законом і незалежність судової влади.

3.5. Бездіяльність Партії регіонів на сході б'є по її перспективах

Хоча різні політичні партії зробили свій внесок у російсько-українське протистояння, відповідальність за нинішні події на південному-сході України лежить, передусім, на Партії регіонів. Вона роками будувала свою політичну програму на питаннях захисту російськомовного населення на Півдні та Сході, федералізації України та боротьби з уявним неонацизмом. Ідеологічна робота з населенням була проведена і в своїй інтервенції Росія опирається на її результати.

Щодо власне Криму, слід пам'ятати, що більшість у Верховній

Практика партійних призначень у силових органах шкодить національним інтересам

Лозунги без конкретних кроків викликають недовіру

Партія регіонів несе основну відповідальність за нинішні події на південному сході

Раді Автономної Республіки Крим складалася з представників Партії регіонів і саме їх заяви та голосування призвели до нелегітимного референдуму і початку процесу входження Криму в Російську Федерацію. З самого початку Партія регіонів могла вплинути на свій кримський філіал різними способами, але зайняла вичікувальну позицію.

Бездіяльність Партії регіонів сприяє розвитку російського сценарію, хоча від'єднання Криму безпосередньо впливає на її статус як всеукраїнської партії. Вже зрозуміло, що мешканці Криму не братимуть повноцінної участі у виборах в Україні, а це означає втрату 1,5 млн. виборців цільової аудиторії Партії регіонів. Нагадаємо, що на парламентських виборах 2012 року підтримка регіоналів в Криму становила 52,2%, а їх сателіти комуністи отримали 19,4%.

Незважаючи на очевидну втрату електоральної бази, Партія регіонів не допомагає стабілізувати ситуацію на південному сході країни. Представники цієї політичної сили є по суті місцевими феодалами, продовжують контролювати силові відомства на місцях і мають інші ресурси, щоб протидіяти проросійському сепаратизму, проте свідомо усуваються від цього процесу. Їх поведінка може сприйматися або як допомога Росії у реалізації кримського сценарію вже на материковій Україні, або як бажання «набити собі ціну» у переговорах з офіційною владою в Києві, наприклад, щодо розподілу важливих адміністративних посад чи отримання гарантії непереслідування через зв'язки з Віктором Януковичем.

Партія регіонів, яка завжди будувала свою кампанію на проросійських гаслах, повинна переглянути свою політичну платформу, якщо вона хоче і далі існувати як всеукраїнська партія. Як варіант, вона може перетворитися на партію бізнесу та продовжити працювати з російськомовним електоратом на Півдні та Сході вже не з позиції популістських радянських лозунгів, а наголошуючи на створенні сприятливих умов для промислового розвитку та захисті інтересів регіональних роботодавців.

Зі свого боку, представники ВО «Батьківщина» та ВО «Свобода» мають вести діалог з демократично орієнтованими представниками Партії регіонів і спробувати інкорпорувати їх у владну вертикаль, таким чином створивши уряд національної єдності. Це допоможе виступати єдиним фронтом проти російського агресора.

Бездіяльність Партії регіонів впливає на її статус як всеукраїнської партії

Демократично орієнтованих регіоналів треба залучати у владну вертикаль